

## **Naturpoesi (1-9)**

### **Ämnen: Sv, Bi**

**Nyckelord:** Anpassa språk, skapa texter, ord och begrepp, muntliga presentationer, känslor, åsikter, sinnen, biologisk mångfald.

### **Syfte och bakgrund**

Tanken med denna aktivitet är att eleverna ska få träna på att skapa olika poetiska texter med inspiration från platsen och "nuet". Aktiviteten görs med fördel efter att eleverna gjort aktiviteten "Mikrofonen".

### **Material**

Papper, penna och skrivunderlägg eller lärplatta. Exempel på olika diktformer. Kopieringsunderlag med olika diktformer finns i verktygsmenyn.

### **Genomförande**

Låt eleverna arbeta parvis eller i grupper. Om de redan gjort aktiviteten "Mikrofonen" har de redan samlat in de ord som ska användas vid skapandet av naturpoesin. Annars placerar grupperna sig på olika platser och låter sig inspireras i samma stund som de ska skriva sina texter. Som inledning kan någon välkänd dikt läsas som ett exempel.

Eleverna kan dikta fritt men ibland kan en starthjälp behövas. Meningarna kan börja med:

*Jag ser ...*

*Jag hör ...*

*Jag känner...*

*Jag känner doften av...*

*Jag känner smaken av...*

Eleverna kan också behöva nya utmaningar och då kan de olika regelbundna sätten att dikta på vara ett alternativ till fri diktning. De kan till exempel skriva haikudikter och franska femradsdikter (cinquain).

Framförandet av dikterna är en viktig del av skapandet. Ett sätt att låta åhörarna lyssna och samtidigt se platsen som dikten handlar om är att samla dem framför den aktuella platsen. Gruppen som ska framföra dikten ställer sig bakom åhörarna och läser sin dikt. Detta görs två gånger för att både uppläsare och åhörare ska få ytterligare en chans att uppleva dikten och platsen.

Diskutera hur det kändes att läsa dikten de olika gångerna.

### **Varianter**

Skrivande och digitalisering av dikterna kan förflyttas inomhus i de fall aktiviteten riskerar att utebli på grund av årstid och väder. Det finns en poäng i att uppleva och inspireras av samma plats men i olika skepnader. En dikt som baseras på en kall regnig dag är ju lika intressant som en dikt skapad en varm försommardag. Det som skiljer är det praktiska momentet när orden ska skrivas ner och då är vissa vädertyper och årstider mer fördelaktiga än andra.

### **Tips!**

Växla mellan muntlig information, lugna aktiviteter, reflektion, fysiskt aktiva övningar och lekar.

## Arbeta vidare och diskussion

- Eleverna kan sammanställa sina poetiska verk i en poesisamling.
- Om aktiviteten upprepas kan poesisamlingen utökas och innehålla dikter från olika årtider eller olika platser, både i naturmiljö och i stadsmiljö.
- Eleverna kan diskutera hur dikterna kan förändras genom att de tonsätts.
- Låt eleverna skriva en diktsamling med biologisk mångfald som tema. Där kan dikter om olika arter från olika organismgrupper finnas med. Beskrivningar av mångfaldens olika arter innebär ju också att en mångfald av ord behöver användas för att beskriva alla de kännetecken som gör arterna unika.

© Robert Lättman-Masch och Mats Wejdmark, Nynäshamns Naturskola.

## Lgr 11

### Svenska

#### **Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att**

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

#### **Centralt innehåll åk 1-3**

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspekar, såväl med som utan digitala verktyg.
- Enkla former för textbearbetning, till exempel att i efterhand gå igenom egna och gemensamma texter och göra förtydliganden.
- Handstil och att skriva med digitala verktyg.
- Språkets struktur med stor och liten bokstav, punkt, frågetecken och utropstecken samt stavningsregler för vanligt förekommande ord i elevnära texter.
- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande om vardagsnära ämnen för olika mottagare. Bilder, digitala medier och verktyg samt andra hjälpmedel som kan stödja presentationer.
- Ord, symboler och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter.
- Hur ord och yttranden uppfattas av omgivningen beroende på tonfall och ords nyanser.

#### **Centralt innehåll åk 4-6**

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspekar, såväl med som utan digitala verktyg.
- Olika sätt att bearbeta egna och gemensamma texter till innehåll och form. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Handstil samt att skriva, disponera och redigera texter för hand och med hjälp av digitala verktyg.
- Språkets struktur med meningsbyggnad, huvudsatser, bisatser, stavningsregler, skiljetecken, ords böjningsformer och ordklasser. Textuppbyggnad med hjälp av sambandsord.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt andra hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation.
- Ord, symboler och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps

nyanser och värdeladdning.

## Centralt innehåll åk 7-9

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- Olika sätt att skapa och bearbeta egna och gemensamma texter till innehåll och form. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Redigering och disposition av texter med hjälp av digitala verktyg. Olika funktioner för språkbehandling.
- Språkets struktur med stavningsregler, skiljetecken, ordklasser och satsdelar.
- Ord, symboler och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.

## Biologi

### Centralt innehåll åk 1-3

- Djur och växter i närmiljön och hur de kan sorteras, grupperas och artbestämmas samt namn på några vanligt förekommande arter.
- Enkla fältstudier och observationer i närmiljön.